Hatodik évfolyam. Kassa 1884. augusztus 7-én. 32. szám.

Szerkesztői iroda: Kassa, Kovácsutcza 15. sz. hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.

Kéziratok vissza nem adatnak.

Csak bérmentes leveleket fogadunk el.

Megjelenik minden csütörtökön egy féliven, időközön ként (s fontosabb esetekben) egész iven.

SZÍNÉSZETI KÖZLÖNY

A vidéki színészet érdekeit képviselő hetilap.

Felelős szerkesztő: Báthory Románcsik Mihály.

Kiadóhivatal: Kassa, Kovácsutcza 15. sz. hová az előfizetési díjak küldendők.

Előfizetési feltételek:
Egész évre....6 frt — kr.
Fél évre.....3 frt — kr.
Negyed évre..1 frt 50 kr.
Két hóra.....1 frt — kr.
Egy hóra.....— frt 50 kr.

Előfizetések bármely naptól elfogadtatnak.

Nyilt-tér soronként 15 kr. A nyilttéri díjak előre fizetendők.

A debreczeni szintársulat Kassán.

— Visszapillantás. —

Jött, láttuk és győzött! E három szó jellemzi Kreesányi Ignácz szintársulatának diadalútját. Az 1880—81—82-ik évek sziniévadja után, rendesen megtettük a visszatekintést a „Színészeti Közlöny" hasábjain, a Kassán működő magyar szintársulatok működésére; két év óta azonban ez elmaradt, mióta Csóka Sándor igazgatóskodott Kassán és pedig azért, mert jót nem írhattunk, rosszat pedig nem akartunk írni Csóka működéséről, ki első évben gyenge társulatot hozott össze. Tavaly már sok jó, sőt jeles erőt számlált társulata, mely úgyszólván „dupla társulat" volt, ámde erélytelen lévén a vezetés, nem volt rend és fegyelem, ebből kifolyólag származtak aztán olyan dolgok, a miket nem akarunk felemlíteni, de a miknek nem lett volna szabad megtörténniök.

Kreesányi szintársulata csak 15 vendégjátékot tartott Kassán, mégis rövid működése daczára megérdemli, hogy visszaemlékezést tegyünk működésére, mert nemcsak a műpártoló közönség, nemcsak a magyar és német sajtó szólt a legnagyobb elragadtatással Kreesányiról és kitűnő előadásairól, hanem a szinügyi válaszmány két tekintélyesebb tagja, az utolsó előadáson, az első felvonás után f e n n h a n g o n azon véleményüknek adtak kifejezést: hogy Kreesányi szintársulata, vetekedik, sőt sok tekintetben túl tesz a népszínház személyzetén.

Olvasóink közül bizonyára sokan kérdezhetik önmaguktól, hogy minő eszközökkel idézheti elő Kreesányi ezen rendkívüli hatást minden városban? Megmondjuk. Azzal, hogy reggeltől, előadás utánig folytonosan a szinháznál van, rendez, intézkedik; az ő tudta nélkül semmisem történhetik meg. Ötszörhatszor elpróbáltat egy jelenést, a mely gyengén megy, mert tudja, hogy az ö s z e v á g ó, s z a b a t o s előadásban rejlik a h a t á s titka. Nagy sulyt fektet ezenkívül a hatás fokozása tekintetéből, a fényes kiállitásra, melyre, ha jónak látja, százakat is áldoz. Nagy gondot fordít a rendezésre, a csoportositásokra, a karszemélyzet élénkségére; nem is áll fabáb módjára azon a szinpadon egy sem, hanem az mind él, mozog, gesztikulál, vagy beszélget, a mint a helyzet hozza magával. Mindezekhez hozzájárulnak még a fényes és tarka-barka costümök.

Társulata oly nagy, hogy csupán a karszemélyzetből, melynek száma 30, kitelnek két kis szintársulat. A karnók mind egyenlő magasságunak, mintha csak ki volnának válogatva. Talán ugy is van. Kitűnő erők disztik társulatát névszerint: Erdélyi Marietta, Halmayné Emma, Iványi Mariska, Örley Flóra, Kissné, Hegyesi Mari, Kreesányiné Veron, Siposné Dobozi Lina, és Váczy Vilma. A férfiak közül: Kiss Mihály, Németh József, Nyilassy Mátyás, Szabó Antal, Abonyi Gyula, Boránd Gyula, Halmay Imre, Horváth Arnold, Pálffy György és Sajó Endre.

Az előadások folyama alatt megjelent szinireferádáinkban részletesen kiemeltük a kitűnőbbek érdemeit és ezt kellőleg méltattuk is; vannak azonban a társulatnál oly szép tehetségü kezdők, a kik csak a legutóbbi két-három év alatt kezdtek emelkedni s a kikről nem volt eddig alkalmunk bővebben szólni. Ezek közzé tartozik K i s s n é Hegyesi Mari, a ki ha ezután is oly szorgalmasan tanulmányozza szerepeit és igyekszik a tökéllyesedés felé haladni, ez esetben csakis ő lesz hivatva Helvey Laura helyét pótolni a nemzeti szinpadon, ugy kiváló tehetsége, mint szépségénél és bájos alakjánál fogva. I v á n y i M a r i s k a is csak másfél év óta tünt fel. Keves altistáró van az ujabbak közül, a ki oly szép csengő, és terjedelmes hanganyaggal rendelkeznék s játékában annyi gyakorlottságot és ügyességet fejtene ki, mint ő. Játéka emlékeztet a közkedveltségű kitűnő komikánőre L o c s a r e k n é r a. A női karból figyelemreméltó tehetségek: Bessenyei Mari, Völgyi Katicza, kik már is ügyesen megfelelnek szerepeiknek. Serfőzy Etel bámulatos utánzási képességgel bir, de ugy látszik, nem ébredt fel még benne az önbecsérzet a komoly törekvésre. A fiatal tehetségű férfiak közül kimagaslanak: Nyilassy Mátyás, a ki két év előtt Kassán Gerőfinél még csak kisebb szerepeket játszott. Nyilasy haladása is ép ugy meglepte a kassai közönséget, mint a Kisnéé. Nyilasynak tömör, érczes bariton hangja van, játéka és maszkja mindig jellemző. Ő is egyik kedvencze lett a kassai közönségnek; a mit bizonyitanak azon viharos tapsok, és nyilt jelenések közti kihivások, a melyekben a Furesa háboru előadásán Groot Boldizsár szerepében részesült. Pálffy György szépthetségü lyrai szerelmes; rokonszenves alak, elegans megjelenése és plasztikája folytán jól esik őt a szinpadon látni. Reá is, mint Nyilasira nagy jövő vár, valamint Sajó Endrére, ki sokoldalusságánál fogva (szerelmes, társalgási, népszinmű-és operette-énekes) egyik leghasznavehetőbb tagja a társulatnak.

Ezek a fiatalabb erők, kik magasztos pályájuknak részint kezdetén, részint közepén vannak; adja isten, hogy mielőbb elérhessék ők is a tökéllyesedés határvonalát. Már is méltán sorakozhatnak a társulat többi kitűnőségei mellé, a kik már kivirtak magoknak azt, a miért az emlitett fiatalabb erők még most csak küzdenek.

Végül beszámolunk a legutóbbi előadásokról. Mult csütörtökön „Gascognei nemes" másodszor, a Kassán épitendő uj szinház javára. Penteken közkivánatra a Kertészleány operette. Szombaton Halmayné Emma jutalmául Olivette lakodalma uj operette, szép számu közönség előtt. Vasárnap utolsó előadásul a „Furesa háboru" operette, nagyszámu közönség jelenlétében. Erdélyi Marietta Violetta szerepét pezsgő kedélyével és szokott élénkségével játszta, énekszámait bravourral énekelte. Fényes és változatos öltözéke jó izlésére vallanak. (Egyáltalán a társulat elsőrendű női tagjai, gyönyörü diszes toilettekkel birnak.) Kiss Mihálynak e megbecsül hetetlen sokoldalu szinész és énekesnnek, Melánia keringőjét megismételtették. Sikerült alakitást mutattak be még: Váczi Vilma, Iványi Mariska, Horváth Arnold, és Nyilasi. Előadás végén a fő szereplőkön kivül még Kreesányi igazgatót is kitapsolták viharos éljenzés kisértében.

Kreesányi és szintársulata meglehet elégedve a kassai fogadtatással ugy erkölcsi mint anyagi tekintetben. Mert daczára, hogy itt működésük alatt volt a városban panoráma, körhintás, állatseregletés és czirkusz, mindazáltal a szinházat is általánvéve szép számu közönség látogatta, kivált ha tekintetbe veszszük, hogy téli szinházban játsztak kánikulában. Általános a vélemény Kassán, hogy Csóka Sándor szinigazgatónak a közeledő télre, nagyon meg van nehezitve álláspontja s rendkivüli igyekezetet kell kifejtenie, hogy Kreesányi után arathasson, mert a mit ez utóbbi rendezői keze és társulata produkált a szinpadon, azt mind leirni nem lehet, azt l á t n i kell.

B á t h o r y R. M i h á l y.

Levelezés.

Nyiregyháza, 1884. julius végén.

Tekintetes szerkesztő ur.

Hosszu hallgatás után megszólalok én is; ha ugyan tekintetes szerkesztő ur e pár sorommal szivesen lát. Ennek reményében szólok tehát valamit a nyiregyházai szintársulat működésének körülményeiről s folyamáról.

Aióta belépett hozzánk Lászy Vilmos derék szintársulata, folytonos izgatottság közt volt. Eltelvén a 6 előadás, a városi tanács kereken tiltakozott a tovább játszhatás ellen. Csakis nagy utánjárással sikerült kivinni, hogy még hárommal megtolják, azon előleges kijelentéssel, hogy többet semmi szin alatt sem engedélyeznek, mivel Kreesányi szinigazgató lemondása nem érkezett meg (pedig köztudomásu volt). Hanem érkezett más, Jakab szinigazgató folyamodványa, melyben a szinkör bérbeadását kéri. A három előadás belejezével Lászy is beadta további ittmaradásának érdekében kérvényét. A kérvények együtt tárgyaltattak, a Jakabé elvettetett, Lászyé pedig csak augusztus 1-ig hosszabbitatott meg, azon gyermekes indok miatt, melyszerint „az aratási idők, s városunk rosz pénzviszonyai miatt az itt működés ugy sem járna sikerrel."

De a közönség azon része, mely a társulat itt működését figyelemmel kisérte, nem nyugodott meg ezen határozatban. Mindenféle csak a szinház ügye tárgyaltatott, alairási ivek köröztettek, mely odafejlődött, hogy magából a közönség köréből egy fellebezés adatott be a városi képviselőtestülethez, melynek folytán azután a julius 28-iki ülésben, véglegesen megadatott az engedély. Tehát itt töltheti a testület az egész saisont. Eme végzésel tehát megvan sztöntetve az a se ide, se oda állapot, melyben egész ittlétük óta az igazgató szenvedett; intézkedhetik szabadon.

Mivel pedig maga Nyiregyháza nem nyujt annyi bevételt, melyből a társulat megélhessen, tehát N.-Kállóban is történtek intézkedések, hogy mindkét helyen bérlet nyittassék s Nyiregyházán kedd, csütörtök, szombat vasárnap, N.-Kállóban pedig hétfőn szerdán tartatnak az előadások. Igy remenylik, hogy kihuzhatják a saisont szeptember közepéig.

Egyébiránt a közönség megvan elégedve az előadásokkal. Eddigelé többi közt előadtak: „Czigány Panna"-t, Tót leányt, Nézd meg az anyát, Csókon szerzett völegényt, Angot-ot, Bozóthy Márthát, Hadjárat a békében-t, Iskarióthot. A közönség határozott kedvencei: Lászyné Etel, Eszéky Emma, Kaczér Nina, Ligetiné Mari, Nikó Lina, Kövyné Julia, Szabó Krisztina, Tolnayné Hermin. Dobocsányi Gyula, Peterdi Sándor, Moori Sándor, Vihari Elemér, Kövi Ede, Munkácsi Gyula stb. s általános a meggyőződés, hogy habár a társulat nem emelkedik a kitűnőség magaslatáig, mégis kielégiti a nyiregyháziak igényeit.

Közelebb majd baleset történt. Ugyanis Falu rossza 1-só felvonásának végjelenetében Kövy (Göndör), majdnem meglőtte Kaczér Ninát (Teresi). Szerencsére azonban a pisztolynak nem volt „magva" s csak a fejtás, s egynehány szem lőpor ment a k. a. arczába.

Ennyit most. Ha tek. szerkesztő ur nem veszi rosz néven, jövőre többet. (Szivesen vesszük Szerk)

A n o n i m u s.

Hirek.

— **Egy belügyminiszteri rendelet.** Tisza Kálmán belügyminiszter f. évi junius hó 19-én, egy rendeletet adott ki, melyben „felhivja a törvényhatóságok figyelmét" hogy oly helyeken, hol már szintársulat működik, ne engedje meg, hogy ugyanazon időben lovarda, daltársulat, muzeum, panoráma működhessek. E rendeletnek azonban nincs foganatja, csak irott malaszt, mert mint a mult héten Kassán is történt, mikor Kreesányi szintársulata itt működött, hogy már a városban levő körhinta, panoráma, állatseregleten kivül, a városi kapitánysag még a lovardának is engedélyezte a bejövetelt s másnap meg is kezdte mutatványait. S midőn ez iránt Kreesányi kérdest intézett a főkapitányhoz, ez azzal válaszolt, hogy a kérdéses rendelet nem határozott rendelet, csak f i g y e l m e z t e t é s, mely ellen a czirkus igazgatója fellebezhet s a ki fellebezett is a városi tanácshoz, mely 4 szóval 2 ellen meg is adta az engedélyt. Ebből kifolyólag kérjük a k. ig. tanácsot, hogy a szinügy érdekében egy ujabb felterjesztést intézzen a belügyminiszterhez, hivatkozván a kassai esetre s kérje, hogy a belügyminiszter egy szigorubb rendeletet bocsásson ki, melyben nesak „felhivja a törvényhatóságot figyelmét" hanem s z i g o r u a n h a g y j a meg e rendelet pontos megtartását. Mert ha ilyesmi Kassán megtörténhetett, akkor másutt, hol a hatóság a szinészettel nem rokonszenvezik, még inkább megtörténhetik.

— **Ama bizonyos „pap"**, ki legközelebb a daltársulatok ellen oly erős támadást intézett a hivatalos lapban, miként bennünket értesitenek senki más, mint: **Zombory** Gyula daltársulati tag, ki csak nemrég is harmadmagával faluzott és talán most is faluzik. Ez az „erkölcsbiró", két év előtt Irsayt vádolta be méltatlanul a k. ig. tanács előtt szintén „egy pap" álnév alatt. Irsay azonban nem a legszebb dolgokat beszélte el róla lapunk nyiltterében, midőn a vádra felelt. Bekülديك hozzánk egy szinlapot is, melyet Zombory Gyula adott ki 1883.

decz. 29-én Sajó-Szt.-Péteren, s a miket másoknál kifogásol, ugyanazt a szokást követte ő is a szinlapokon, a többek közt mondván: „Ünhibáknak tulajdonitjuk, hogy szellemi munkánk rosszul gyümölcsözött." Azaz, hogy nem elegitette ki a közönséget előadásaival. Tehát vak veti villáglatan szemére a hibát.

— **Kassáról**, Kreesányi szintársulata a hétfő reggeli vonattal utazott el. Az indóháznál Mösner polgármester, Maléter szinibizottsági tag, több szinügybarát volt jelen, hogy búcsut vegyenek a társulattól. Kreesanyinénak egy szép virágcsokrot nyujtottak át. — A társulat aug. 6-án szerdán kezdte meg előadásait **Egerben**, Koldus diák operettel.

—**Keszthelyi hirek**. Aradi Gerő szintársulatánál, Kiss János baritonistának első fellépésével „A kisasszony feleségem" czimü operette adatott sikerrel, de nem nagy közönség előtt. Kiss János Hannibál szerepében mutatta be magát. Hangkére elég terjedelmes, hanja kellemes, irja az ottani lap, de a melyebb hangoknak nem képes elegendő erőt kölcsönözni, s ezért a zenekar néha téljesen elnyomja. Elemérét az előadást: Aradi Emilia (Márzsolén), Gyöngyi (Palamédi), Ferenczi (polgármester), Aranyi (Peterson.) A közönség: Gyöngyi, Kissi, Ferenczi, Marzsolén és Friekel duett-jeit élenk tetszéssel fogadta s felvonások után többször kitapsolta — „A vén kupecz" népszinmü előadása nagyobb részvétet érdemelt volna. A czimszerepet Berényi játszta sikerrilt alakitással. Nagy tetszést és tapsot aratott Nyilas Ilona (Piroska) dalaival és Gyöngyi (Hetési Menyus) „uri tempo" és „paraszt tempo" refrain-ü coupletjeivel. — Nyilas Ilon jutalomjátékánál „A tót leány" czimü népszinmü adatott. A darab és a jutalmazott is nagyobb közönséget érdemelt volna, mint a minő jelen volt A jutalmazott a czimszerepben (Hanka) nagy tetszést aratott. Arányi ma reneklett. Más tötlegény szerepében. Posfay Ella, Kiss és Ferenczi szintén megálltak helyeiket. A 3-ik felvonsban a Lőzsenmayer nővérekné ismételniök kellett a kettős tót táncot,

— **A világ legnagyobb** festett vászna a magyar kir. dalmü-szinháznak **eget** ábrázoló festő diszlete, mert 150 méter hosszu és 19 méter széles, 2850 négyszögméter területen, az égnek minden képzelhető szinárnyalata megvan és gyorsan változtatható, a mint derüs, borus vagy viharos égre van szükség.

— **Nagyváradon** jul. 21-től 31-ig következő darabok adatnak elő: Danisseffek, gyér számu közönség előtt. Favártné operette, Sólymosy első fellépével szép számu közönség előtt. Tötleány népszinmü Sólymosival. Közönség közép számmal. Szép Galathea és Szenes legény, szenes leány operettek Spányi Lenke és Solymosival. Közönség kevés számmal. Koldusdiák operette Solymosival; közönség gyérszámmal. Könnyü lovasság operette, közönség kevés. Vasárnap Árva Zsuszka népszinmü Solymosi bucsufellépésül szép számu közönség előtt. Fedora szinmü Horváth Zoltán és Mátyás Etel, a nemzeti szinház tagjainak vendégfellépésül, közönség középszámmal; A 47-ik czikk, dráma H. Z. és M. E. bucsu fellépésül, szépszámu közönség előtt. Kis ördög vigjátek, Müller Katinka, a m. kir. dalmüszinház tagjának első fellépése: közönség csekély számmal. Kanári herczegnő, operette, szép számu közönség előtt. — Az aug. elsőjére, péntekre hirdetett előadás, közbejött akadályok miatt elmaradt.

— **A miskolcz-székesfehérvári** szinházak igazgatója Tóth Béla, ugylátszik Sors urammal is kiköttött, mert ez ugyanesak érezteti vele haragját. Társulatának egyik része pár hét óta B. Gyulán játszik, a hol a hirdetett bérletnyitás mind ez ideig sikertelen maradt. Még Szathmáry Árpád, a nagyváradi szintársulat tagja sem tudott közönséget vonzani. Háromszor lépett fel mint vendég, sajnos mindig igen csekély számu közönség előtt. Általában, irja a Békés, — oly nagy fokú közönyt mint ezuttal, soha sem tanusitott a közönség szintársulattal szemben; a mult héten közönség hiányában két izben is maradt el előadás, julius 26-án **szombati napon** a másodizben szinrekerülendő „Koldusdiák" és 31-én **csütörtökön** „Kanári herczegnő" uj operette premierje maradt el. Még ilyen dolog Gyulán nem történt. Pedig a társulat utóbbi napokban nagyon megerősödött, amennyiben az eddig Oroszházán volt csoport kiválóbbjai egészitették ki. Hasonló rideg közönyben részesül a társulat B. Csabán is, a hol Fedorát hirdették előadásra, de csak ja jókaratnál maradhatott a dolog, mivelhogy summa-summarum **két** ember jelent meg a szinházban, habár e darab Csabán még soha sem adatott.

— **Laube Henrik**, a kiváló német szimüiró ,és ismert dramaturg, aug. 1-én Bécsben elhunyt. Laube 1806 szep. 18-án Sprottauban, Szilléziában született. Tanulmányait Halléban és Boroszlóban végezte. 1834-ben Olaszországot utazta be. Midőn hazatért, titkos társaságban való részvét miatt Berlinben elfogatott s kilenez havi fogságra itéltetett. Kiváló sikereit a szinpadon érte el; megpróbálkozott a dráma minden válfajával s számos szinmüve még mosf is repertoirdarab a német szinházakban. 1849 végén Bécsbe hivatott s a Burgszinház vezetésében nyert előkelő helyet. Innen 1869-ben Lipcsébe ment s ott maradt, mig bécsi tisztelői a Stadtheatert alapitottak számára, hogy kiváló tehetségeit mint szinházigazgató és dramaturg ottan értékesitse. De nem volt szerencséje. A nemrég leégett szinház története eléggé ismeretes. Laube pár év multva a vezetéstől visszalépett. Azóta Bécsben és Lipcsében töltötte idejét élénk irodalmi tevékenységgel. Elhunyta Németországban élénk részvétet kelt.

— **Szentesen** nagyon rosszul megy Bogyó Alajos szintársulatának dolga. A legujabb darabokra üres ház van. Az intelligenczia egyáltalán nem jár a szinházba, a középosztály pedig, különösen az iparosok, már kimerültek a majdnem harom hónapos season alatt. — Lubrincz Julia jutalmul Csiky kitünő szinmüve: — „Cecil házassága" adatott. Lubrinczot szinpadra léptekor tisztelői virágzáporral és gyönyörü koszoruval, melyről hosszu fehér szallag csüggött alá, fogadták. Cecilje egyike volt legsikerültebb alkotásainak s a szép sikerhez őszintén gratulálunk. — Sajnálattal kell azonban felemlitenünk, irja a „Szentesi lap", hogy hirtelen rosszulléte miatt a darab nem fejeztethetett be. Mellette leginkább Sándor Emil (Radnóthy). — Gyarmathy (László), Polgár (Töresvary) és Sz. Németh tüntek ki leginkább, kiket a közönség szabatos játékukért többször zajosan megtapsolt. — Gyarmathy Gusztáv jutalmul „Brankovics György" csekély számu közönség előtt adatott. Sándor Emil (Brankovics) hű és megkapó ügyességgel személyesitett fejedelem volt, érzésteli és sok bravourral előadott játékáért szünni nem akaró zajos tapssal tüntette ki a közönség. Gyarmathy (II. Murát) szintén megállta helyét. — Kiváló része van még az est sikerében Ürményi Margitnak (Mara), kinek sok igyekezettel előadott játékát a közönség mindvégig figyelemmel kisérte.

— **Megtörtént**. Egy elsőrendű szinigazgatóhoz, nemrég beallitott egy suszterlegény a ki szinész akart lenni s köztük a következő párbeszéd folyt le: Igazgató ur, legyen szives engem társulatához fogadni. — Azt most nem tehetem, — válaszola az igazgató, — mert karszemélyzetem teljes és igy nem szaporithatom, már pedig ünnek, mint kezdőnek, előbb a karban kell kezdenie. — Hiszen ha már a körusban nem fogadhat el igazgató ur — mondá, a suszterlegény sértett önérzettel, — ugy fogadjon el liegalább **komikusnak**, megállom én a helyemet ott s. Tabló! . .

— **Szegeden**, Nagy Vineze igazgató, szintársulatának egyrészével a nagy bucsu alkalmából már aug 2-án szombaton kezdte meg a négy estén át tartandó előadásait. Szombaton Csiky vigjátéka a „Buborékok", vasárnap Tóth Ede népszinmüve a „Falurossza", hétfőn Bartók Lajos történeti drámája „Kendi Margit" és végre kedden Hevré énekes szinmüve a „Lili" került sziure. — Ezzel kapcsolatban megemlitjük, hogy Spelterini, a „Niagara" hősnője" önként lemondott szegedi föllépéséről s a havi bucsu idején Szeged helyett a prágaiakat boldogitja magas müvészetével.

— **Szinészi sokoldalusag**. Egy lap hirdetései között a következő pályázati fölhivás volt olvasható: „Egy kis szinpadhoz jó feltételek mellett kerestetik egy fiatal szerelmes. Kivánatos. hogy az illető kissé — a dekoráció festéshez is értsen! Mellékkeresetre is számithat, ha ezenfelül még a lámpatisztogatáshoz is ért.

— **Keszthelyen** a Koldus diák operette oly szép számu közönség előtt adatott, minő Aradi itt léte alatt még nem volt szinházunkban. Az estefelé beállt kedvezőtlen idő daczára is a zártszékek és páholyok megteltek, a földszinti állóhely zsufolva volt. A czimszerepet Nyilas Ilona vitte és tetszést aratott. Aradi Emilia, Posfay Ella, Kápolnai és Berényi többszörös kihivásban részesültek. Gyöngyi, Ollendorfot jelesen ábrázolta, coupleit többszörösen megujrázták. Az egész előadás igen sikerült. A választékos öltözékek, a szép diszletek, az összhangzó kar mind arra mutatnak, hogy Aradi Gerő szinigazgató, sem idő, sem fáradságot, sem pénzt nem kimélt a közönség igényeinek kielégitésére.

— **A vállfüző áldozata**. A majnafrankfurti operaházban szombaton egy szinházi tag fiatal neje egyszerre elájult. Rögtön kocsiba tették, hazavitték, de mire lakására ért, már meg volt halva. Orvosok konstatálták, hogy a fiatal asszony a tulságos erős füzéstől halt meg.

— **A szentesi** Széchenyi kertben nagy diszszinielőadás lesz aug. 10-én, mely alkalommal szinre fog kerülni „A koldus diák" mintegy 300 közreműködővel. Az előadás 10 értékes nyereménnyel lesz összekötve. Első nyeremény: egy 240 frt értékű massiv arany remontoir óra és nyaklánez. Második nyeremény: egy 60 frt értékű arany női karperec. — Harmadik nyeremény: egy 24 frt értékü arany férfi pecsét gyűrű. — Negyedik nyeremény tizig: egyenkint 8 frt értékü, arany gyűrű. A huzás az első felvonás után a hatóság közbenjöttével történik. Talán ez az előadás és sorsolás, könyiteni fog Bogyó deficites helyzetén.

— **Uj szinházak Bécsben**. A bécsi szinházak az utolsó két éven megfogytak. Vannak vállalkozók, kik e nekik kedvező alkalmat felhasználva, uj tervekkel állnak elő. Igy a helyhatóság az Unio épitészeti társulatnak és a prágai földhitelintézetnek elvben már megadta az engedélyt egy a brüsszeli szinház mintájára épitendő Éden szinház létesitésére. E szinház mindennemű mulatságokra, látványosságokra lesz berendezve. Ezenkivül Bécs harmadik kerületében a „Landstrassé"-n egy uj szinház felépitését tervezik. Ebben kizárólag népies darabok adatnának elő.

— **Szintársulatok állomásváltoztatása**. Kreesányi Ignácz szintársulata Egerbe, Balassa Károly Német-Palánkára, Sághy Zsigmond Rimaszombatba. Gaál Sándor Salgó-Tarjánba, Hegyi Gyula Lippára, Völgyi György Szolnokra tették át állomásikat.

— **Szinház égések statisztikája**. Az eddig ismeretessé vált nagyobb szinházégések száma 571, a mely közül 290 jut az utóbbi 25 évre. A leégett szinházak 28 százaléka csak 5 évig állott fenn, 13%-a 6—10 évig, 18%-a 11—20 évig és 10%-a 21—30 évig. A leégett szinházak közép fennállási ideje 22 év. Az utolsó 25 év alatt leégett szinházak által szenvedett kár 75 millió forintot tesz és 10,000 ember esett azoknak áldozatul.

— **Rövid hirek**. Vidor Pál, a népszinház tagja rheumatikus lázban fekvő beteg. — Az aradi uj szinház meglepő gyorsasággal kél ki hamvaiból. A munkálatokat 208 munkás végzi. — A marosvásárhelyi városi tanács oly szigoru feltételeket szabott Polgár Károly szinigazgató elé, melyeket majd nem lehetetlenség megtartani. Polgár azonban elfogadta, csakhogy a szinházat megkaphassa. No csak aztán győzze fizetni az esetleges büntetéseket. Egyuttal megemlitjük, hogy Polgár szintársulata a télre már teljesen szervezve van. — Eöry József daltársulati igazgató, társult Nyiri Lajossal és Horváth Emillel s jelenleg Mezőkaszonyban működnek. — Kovásznán, ez erdélyi fürdőhelyen, nagy pártolasnak örvend Várady Ferencz szintársulata, melynek működéséről jövőre bővebben irunk. — Békésen, E Kovács Gyula, a kolozsvári szinház kiváló müvésze, öt daraban lépett fel mint vendég, zajos tetszés mellett. — A budapesti nemzeti szinház drámabiráló bizottságába Beresényi Béla hivatott meg, az abból kilépő Feleki Miklós helyére. — A nagybecskereki uj szinházat — mint már emlitettük, Mosonyi szintársulatafogja okt. 1-én megnyitni s ott működése január 1-ig terjed. Biztositva van már 7000 frt. bérlet. Január elején ismét Aradra megy vissza a társulat, a hol szintén az uj szinházat nyitja meg. — Békés-Csabán, Vizvári Gyula, a közönség szokatlan, mondhatni rendkivüli nagy lelkesedése között vendégszerepelt. Búcsuestélyt is rendeztek tiszteletére, melyen Dr. Bátaszéki Lajos ügyvéd és szerkesztő, mint a magyar komikum királyát élt-tte, — Komáromban mult hó 23-án tartotta Gárdonyi Antal veterán szinész 35 éves jubeliumát a „Tót leány" népszinművel, melyben a jubilált Gyarmathyt játszta. — Rónaszéknét és Vedress Gyula, kik csak ¼ évi majustól kezdve tagjai a kolozsvári szinháznak, hirszerint meg akarnak válni az intézettől.

Ajánlkozások a télre.

— Folytatás. —

204. Betanult karnó és segédszinésznő soprán I. Férje kardalnok és segédszinész bass II. Ketten 55 ft. sage.

205. Betanult kardalnok bass I. és segédkomikus 40 f. g.

206. Másodszende 35 f. g.

207. Másodszerelmes, esetleg másod népszinműénekes 45 f. g.

208. Operette tenorista és népszinműénekes. Neje betanult karnó sopr. II. és segédkomikánó.

209. Karmester 70 f. g. 40 f. el ½ j. j. u. k.

210. Másodszerelmes, bonvivant és naturburs, 35 f. g. Neje drámai és társalgási anyaszinésznő 55 frt gage.

211. Anya és komikánó 40 frt g.

212. Tenorbuffo, kedélyes apa, naturburs és burleszkkomikus 70 f. g.

(Folytatjuk).

Tudomásul.

Az ajánlkozásokkal együtt kérjük beküldeni a szokásos levelezési díjjat is, mely minden egyéntől 50 kr., házaspártól egy forint, enélkül nem intézkedhetünk az illetők ügyében, mert az elő-leges postaköltségeket a saját zsebünkből nem fedezhetjük.

A t. szinigazgató urakhoz.

Kérjük mindazon szinigazgató urakat, kik szerződtetési ügyekben hozzánk fordulni szándékoznak, hogy sziveskedjenek velünk tudatni, — a kik még nem tudatták, — minő szakmaju tagokra van szükségük a jövő téli szinievadra.

Szives tudomásul.

Tájékozás okáért tisztelettel tudatjuk mindazokkal, a kik Komlósy József szinigazgató társulatához óhajtottak szerződni és a mai napig tőlünk sem ujabb levelet, sem szerződést nem kaptak, hogy az illetők helye Komlósynál már be van töltve, hanem részünkről igyekezni fogunk őket más szinigazgatóhoz elszerződetni.

Kelt Kassán, 1884. aug. 7-én.

A szinházi ügynökség.

Felhivás.

Alulirott tisztelettel felkérem a vidéki szinészet mindkét nembeli tagjait, kik hozzám biztos fizetésre óhajtanak szerződni, hogy ezen szándékukat bérmentes levélben mielőbb tudassák velem. Továbbá felkérem Begyik István, Muray Albert és Csiky Mihályt, tudassák velem hollétüket.

Berettyó-Újfalu, 1884. juliushó végén.

Mezey Béla.
dalt. igazg.

Keresünk:

Daltársulathoz két segédszinészt, a kik azonnal elfoglalhatják helyüket.

Bernovits Gusztáv gyorssajtó nyomása Kassán, malom utcza 14. sz.